LANDELIJK OVERLEG CONSUMENTENBELANGEN OPENBAAR VERVOER

NS

Tijmen Voet

Postbus 2025

3500 HA Utrecht

Contactpersoon:

Datum brief: 22 mei 2026

Kenmerk brief: Locov 2026-92111

Bijlage(n) bij brief: -

Onderwerp: Advies ontheffingen Dienstregeling 2027

Geachte heer Voet,

In uw brief van 23 april 2026 (met kenmerk CC/PA/TD-1005 Adviesaanvraag ontheffingen Dienstregeling 2027) vraagt u ons, de consumentenorganisaties in het Locov, advies over diverse verzoeken tot ontheffing van concessie-eisen. Wij gaan graag in op uw adviesverzoek. Wij starten met onze uitgangspunten en geven daarna per onderdeel advies over uw voorstellen tot ontheffing.

Uitgangspunten

Wij hanteren als uitgangspunt dat eisen in de concessie moeten worden opgevolgd, tenzij de reiziger aantoonbaar voordeel heeft bij het afwijken van de concessie-eisen. Bijvoorbeeld door het bieden van een aansluiting of door het versnellen van een rit. Verzoeken die gerelateerd zijn aan een overgang tussen twee verschillende patronen waardoor een interval op de overgang wat groter is kunnen we steunen als deze overgang een optimalisatie in het voordeel van de reiziger is. Verzoeken welke alleen voortvloeien uit het rijden van minder ritten dan noodzakelijk om aan de concessie-eisen te voldoen steunen wij niet. Wij zien geen gerechtvaardigde grond om minder te rijden.

A. Nieuwe ontheffingsaanvragen Dienstregeling 2027

A1. Minimale stationsbediening

A. Het verzoek voor Wijchen op zaterdag tussen 6:00 en 6:59;
B. Het verzoek voor Zoetermeer Oost richting Lansingerland-Zoetermeer op maandag t/m zondag tussen 20:00 en 20:59 en op zaterdag en zondag ook tussen 6:00 en 6:59;
C. Het verzoek voor Zoetermeer Oost richting Gouda op zaterdag tussen 9:00 en 9:59 en op zondag tussen 10:00 en 10:59;
D. Het verzoek voor Duivendrecht richting Amsterdam Amstel op zondag tussen 7:00 en 7:59;

Het verzoek onder A is een gevolg van het later vertrekken van de sprinter van Nijmegen naar Wijchen (serie 6600) voor het bieden van een aansluiting in Nijmegen.

De verzoeken onder B en C zijn een gevolg van het versnellen van de sprinter Den Haag Centraal – Utrecht Centraal (serie 7700). Deze versnelling is mogelijk omdat op deze momenten de intercity Den Haag Centraal – Utrecht Centraal (serie 1500) niet rijdt. Door het niet rijden van deze intercity is op deze momenten de reistijd tussen Zoetermeer en Utrecht Centraal ongeveer een kwartier langer dan op de momenten dat deze intercity wel rijdt. Dit blijft een onwenselijk lange overstaptijd voor een woonkern van de omvang van Zoetermeer.

Het verzoek onder D is het gevolg van uw keuze om intercity's 2816 en 2818 niet meer te laten stoppen op Duivendrecht op zondagochtend. Hier staat tegenover dat u trein 7516 als extra rit rijdt tussen Utrecht Centraal en Amsterdam Centraal. U was voornemens deze rit op te starten in Breukelen, maar u heeft naar aanleiding van ons advies over dienstregeling 2027 besloten deze rit al op te starten vanaf Utrecht Centraal. Wij zijn blij met deze aanpassing, maar zien graag dat deze sprinter ook stopt in Utrecht Zuilen en Maarsen.

Voor station Duivendrecht blijft er een gat van één uur vanaf Breukelen. Daarbij geldt voor de tweede verbinding vanuit Utrecht Centraal een overstaptijd van bijna een half uur op station Breukelen (overstap van 7318 op 7520). Dit is een aanzienlijke verslechtering van de bereikbaarheid van Amsterdam-Zuidoost vanuit Utrecht. Door een extra intercity van Utrecht Centraal naar Amsterdam Zuid te rijden (trein 3020) kan de lange overstap in Breukelen vanuit Utrecht Centraal worden voorkomen. Door het toevoegen van een extra sprinter van Breukelen naar Amsterdam Centraal (trein 7518 bij voorkeur al op te starten in Rotterdam Centraal) is er geen gat meer van één uur vanaf Breukelen. Door rit 7318 vanuit

Utrecht Centraal enkele minuten vroeger te rijden zou deze trein kunnen aansluiten op trein 7518, zodat ook voor onder andere Maarssen er geen gat meer is van een uur. Als u deze aanpassingen niet doorvoert, dan is het wenselijk dat tenminste intercity 2818 blijft stoppen in Duivendrecht of Amsterdam Bijlmer ArenA.

Advies:

Wij adviseren positief op verzoek A t/m C, omdat deze verzoeken in het voordeel zijn van de reiziger. Wij verwijzen voor verzoeken B en C wel naar onze eerdere adviezen om met name in de avonduren enkele ritten van serie 1500 toe te voegen om de bereikbaarheid van Zoetermeer te verbeteren. Zo wordt er langer een kwartierdienst van intercity's tussen Utrecht Centraal en Den Haag Centraal aangeboden en kan de door u gevraagde ontheffing naar later op de avond verschuiven, bijvoorbeeld naar 22:00 – 22:59 uur.

Wij adviseren negatief op verzoek D vanwege de verslechterde bereikbaarheid van Amsterdam-Zuidoost vanuit Utrecht. Wij kunnen wel instemmen met het vervallen van de stop in Duivendrecht van intercity's 2816 en 2818 als u, volgens ons advies over dienstregeling 2027, alsnog besluit om op zondagochtend een extra intercity te rijden van Utrecht Centraal naar Amsterdam Zuid (trein 3020) en een extra sprinter van Breukelen naar Amsterdam Centraal (trein 7518) met een aansluiting op deze laatste trein door trein 7318. Als u deze voorstellen niet overneemt, dan adviseren wij in ieder geval intercity 2818 te blijven stoppen op Duivendrecht of Amsterdam Bijlmer ArenA. Tenslotte adviseren wij u rit 7516 ook te laten stoppen op Utrecht Zuilen en Maarssen.

A2. Interval tussen treinen

A. De verzoeken voor De Vink, Voorschoten, Den Haag Mariahoeve en Den Haag Laan van NOI richting Den Haag Centraal op zaterdag rond 6:30 (rit 4310);
B. De verzoeken voor Den Haag Mariahoeve, Voorschoten en De Vink richting Leiden Centraal op zaterdag rond 6:15 (rit 4321) en op zondag rond 7:15 (rit 4325);

U vraagt ontheffing aan, omdat er gedurende de dag een verschuiving in het patroon plaatsvindt. Hierdoor vallen treinen in een ander tijdsblok op het moment van deze verschuiving. In verzoeken A en B betreft dit de versnelling van de sprinter Lelystad Centrum – Den Haag Centraal in de vroege ochtend op momenten dat de intercity Haarlem – Den Haag Centraal (serie 2000) niet rijdt. Deze versnelling is in het voordeel van de reiziger. Omdat de intercity Haarlem –

Den Haag Centraal in dienstregeling 2027 vaker gaat rijden kunnen minder sprinters van serie 4300 worden versneld.

Wij hebben eerder positief geadviseerd over de versnelling van de sprinters en het daarvoor noodzakelijke grotere interval van ongeveer 36 minuten. Omdat er in de nieuwe situatie een gat zit van een uur tussen de eerste en de tweede intercity Haarlem – Den Haag Centraal, krijgt de sprinter van Leiden Centraal richting Den Haag Centraal (verzoek A) een dubbele verschuiving van het interval. Hierdoor is er in de vroege weekendochtenden sprake van twee intervallen van ongeveer 36 minuten.
Wij merken op dat uw verzoek onder A daarom niet volledig is. Het verzoek zou niet alleen moeten gelden voor rit 4310 op zaterdag, maar ook voor rit 4314 op zaterdag en voor rit 4314 en 4318 op zondag. De dubbele verschuiving vinden wij een onwenselijke situatie. Mede daarom hebben wij in ons advies over dienstregeling 2027 geadviseerd de intercity's van serie 2000 vanaf de eerste trein elk half uur te rijden. In dat geval is er slechts sprake van één interval van ongeveer 36 minuten.

Advies:

Wij adviseren positief over verzoek B. Wij adviseren positief over verzoek A voor rit 4310 op zaterdag en rit 4314 op zondag. Wij adviseren negatief over verzoek A voor rit 4314 op zaterdag en rit 4318 op zondag. De ontheffing voor rit 4314 op zaterdag en 4318 op zondag is immers onnodig als u er geen gat is van een uur tussen de eerste en de tweede intercity Haarlem – Den Haag Centraal (serie 2000).

B. Ontheffingsverzoeken conform dienstregeling 2026

B1 Minimale stationsbediening

B1.1 Optimalisatie Noord-Nederland en Twente

A. De verzoeken voor Akkrum en Grou-Jirnsum op alle dagen van de week tussen 22:00 en 22:59;
B. De verzoeken voor Wolvega op alle dagen van de week tussen 23:00 en 23:59;
C. Het verzoek voor Wolvega op zaterdagochtend tussen 07:00 en 07:59;
D. De verzoeken voor Almelo de Riet, Borne en Enschede Kennispark op maandag t/m vrijdag tussen 09:00 en 09:59;
E. De verzoeken voor Groningen Europapark en Haren op zondag tussen 07:00 en 07:59;

Advies:

Wij verwijzen voor verzoeken A t/m C naar ons negatieve advies bij de ontheffingsverzoeken voor dienstregeling 2025 en ons advies om op werkdagen in avonduren een halfuursdienst van de sprinter Zwolle – Leeuwarden te realiseren. Wij verwijzen voor verzoeken D en E naar onze voorwaardelijk positieve adviezen bij de ontheffingsverzoeken voor dienstregeling 2025.

B1.2 Ontheffingsverzoeken om eigen treinen inpasbaar te krijgen

A. Het verzoek voor Geldermalsen op maandag t/m vrijdag tussen 19:00 en 19:59;

Advies:

Wij verwijzen voor verzoek A naar ons positieve advies bij de ontheffingsverzoeken voor dienstregeling 2025.

B1.5 Ontheffingsverzoeken ten behoeve van een efficiënt materieelplan

A. Het verzoek voor Hillegom richting Heemstede-Aerdenhout op zaterdag tussen 08:00 en 08:59.
B. De verzoeken voor de stations tussen Enkhuizen en Hoogkarspel op zondag t/m vrijdag tussen 23:00 en 23:59.
C. De verzoeken voor Heerhugowaard en Obdam op alle dagen van de week tussen 20:00 en 20:59.
D. De verzoeken voor Tilburg Reeshof en Tilburg Universiteit zondag tussen 22:00 en 22:59.

Advies:

Wij verwijzen voor verzoeken A t/m D naar onze negatieve adviezen bij de ontheffingsverzoeken voor dienstregeling 2025. Wij hebben voor verzoeken A en D specifieke opmerkingen.

Het aantal reizigers in omliggende treinen bij verzoek A is weliswaar minder dan 30, maar er zijn door ons alternatieven aangedragen waardoor deze reizigers wel twee verbindingen per uur kunnen hebben.

Het verzoek D voor Tilburg Reeshof betreft in onze ogen alleen de richting van Gilze-Rijen en niet richting Tilburg Universiteit. U vraagt ontheffing aan, omdat u op Tilburg Reeshof en Tilburg Universiteit in de richting Breda op zondag één keer minder wil bedienen in dat uursblok dan vereist. Er zitten meer dan 50 reizigers in de omliggende treinen. Wij verwachten dat dit aantal reizigers toeneemt als elk half uur een trein rijdt. Wij constateren ook dat u rit 6681 in 2025 op zondag tussen ’s-Hertogenbosch en Dordrecht hebt opgeheven. Wij hebben eerder

negatief geadviseerd over deze opheffing. Wij vinden een uursdienst ongewenst en waarderen de concessie-eisen hoger dan uw verzoek. Daarom adviseren wij net als vorig jaar negatief. Wij adviseren rit 6681 ook op zondag te rijden tussen ’s-Hertogenbosch en Breda.

B1.6 Ontheffingsverzoeken vanwege hogere eisen

A. De verzoeken voor Deurne, Horst-Sevenum en Blerick op zaterdag tussen 08:00 en 08:59;
B. De verzoeken voor Tilburg Reeshof op zondag tussen 07:00 en 07:59;
C. Het verzoek voor Voorhout op zondag tussen 07:00 en 07:59;
D. Het verzoek voor Breda richting Etten-Leur op zaterdag tussen 06:00 en 07:59 en op zondag tussen 07:00 en 07:59;
E. Het verzoek voor Dronten op zaterdag tussen 07:00 en 07:59;
F. Het verzoek voor Almere Poort richting Naarden-Bussum op zondag tussen 08:00 en 08:59;

Advies:

Wij verwijzen voor de verzoeken A t/m F naar onze negatieve adviezen op de ontheffingsverzoeken dienstregeling 2025. Wij blijven van mening dat u niet kunt verwijzen naar het feit dat treinen niet reden in dienstregeling 2024. De eisen in de nieuwe concessie moeten volgens ons leidend zijn en niet de uitgevoerde dienstregeling in de vorige concessie.

B1.7 Ontheffingsverzoeken met specifieke motivatie

A. Het verzoek voor Nijmegen Lent richting Elst op alle dagen tussen 23:00 en 23:59;
B. Het verzoek voor Houten op zaterdag tussen 6:00 en 6:59;
C. Het verzoek voor Krabbendijke op maandag t/m vrijdag tussen 20:00 en 20:59;
D. Het verzoek voor Gilze-Rijen richting Tilburg Reeshof op zondag tussen 07:00 en 07:59.

Advies:

Wij verwijzen voor verzoek A naar ons positieve advies bij de ontheffingsverzoeken voor dienstregeling 2025 en voor verzoeken B en C naar ons positieve advies bij de ontheffingsverzoeken voor dienstregeling 2026.
Wij verwijzen voor verzoek D naar ons negatieve advies bij de ontheffingsverzoeken voor dienstregeling 2025. Dit laatste ontheffingsverzoek hangt samen met uw verzoek voor Tilburg Reeshof uit paragraaf B1.6 onderdeel B.

B2. Interval tussen treinen

B2.1 Ontheffingsverzoeken om eigen treinen inpasbaar te krijgen

A. De verzoeken voor Baarn, Soest en Soestdijk op maandag t/m vrijdag rond 13:00 (ritten 5540 en 5543).

Advies:

Wij verwijzen voor verzoek A naar ons positieve advies bij de ontheffingsverzoeken voor dienstregeling 2026. Wel merken wij op dat u voor dienstregeling 2027 dit verzoek niet hebt gedaan voor zaterdag en zondag, terwijl u de dienstregeling niet wijzigt. Net als vorig jaar adviseren wij ook positief op een ontheffing voor zaterdag en zondag.

B2.2 Ontheffingsverzoeken wegens extra stops

A. De verzoeken voor Groningen richting Assen op zondag tussen 06:36 en 07:18 en Assen richting Zwolle op zondag tussen 06:57 en 07:35 (interval ritten 722 en 524);

B. De verzoeken voor Leeuwarden richting Heerenveen op zondag tussen 06:37 en 07:16 (interval ritten 622 en 824);

Advies:

Wij verwijzen voor verzoeken A en B naar onze positieve adviezen bij de ontheffingsverzoeken voor dienstregeling 2026.

Afronding

Mocht u behoefte hebben aan een nadere toelichting, dan zijn wij hiertoe van harte bereid.

Met vriendelijke groeten,

DE CONSUMENTENORGANISATIES IN HET LOCOV.

In het LOCOV hebben zitting: het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Nederlandse Spoorwegen, Spoorbeheerder ProRail, de ANWB, Ieder(in), de Fietsersbond, de Landelijke Studentenvakbond, ANBO-PCOB (namens de Seniorencoalitie), Natuur & Milieu en Reizigersvereniging Rover.

Postadres Locov secretariaat: Postbus 20901,2500 EX DEN HAAG

Bezoekadres Locov secretariaat: Rijnstraat 8, 2515 XP DEN HAAG

Telefoon: 070 - 4568999